

॥ హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః ॥

షోడశ-శతనాత్మక కిష్కింధాకాండ పారాయణ దీక్షా

ఏనుమూడవ రోజు పారాయణ - 12.07.2023 - బుధవరము

మా	రు	త	స్య	స	మో	వే	దే	ర	మ	ఓ	స్య	స	మో	జ	వే
5	2	6	1	7	5	4	3	3	2	3	1	7	5	8	4

స - 7

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 07

సర్గల వరుస సంఖ్యలు

43, 44, 45, 46, 47, 48, 49 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

65 + 17 + 15 + 25 + 14 + 23 + 22 = 181 శ్లోకాలు

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతిశీఘ్రమేవ, విషూచికేత్యాదిక్రిమేః, వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్-సమృద్ధ్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తిక మహాజనానాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, విద్యావిత్త వాణిజ్య, దేశరక్షణాది రంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, వైదిక ధర్మాభిధానస్య, సనాతన ఆర్ష ధర్మస్య, సర్వోన్నతి సిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మ ప్రతికూలతా పరిహారార్థం, వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, సీతాలక్ష్మణ హనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుస్థాన, తర్పణ, హోమపూర్వకం

మారుతస్య సమో వేగో గరుడస్య సమో జవో

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, కిష్కింధాకాండ పారాయణం, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్య-సాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రిషిప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరిషుచంస్రు పరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే త్రిచత్వారింశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

1. తతస్సందిశ్య సుగ్రీవః శ్వశురం పశ్చిమాం దిశమ్ ।
వీరం శతవలిం నామ వానరం వానరర్షభః ॥ 43.1 ॥ (2 సార్లు)
2. ఉవాచ రాజా ధర్మజ్ఞః సర్వవానరసత్తమమ్ ।
వాక్యమాత్మహితం చైవ రామస్య చ హితం తథా ॥ 43.2 ॥
3. వృతశ్శతసహస్రేణ త్వద్విధానాం వనోకసామ్ ।
వైవస్వతసుతైస్సార్ధం ప్రతిష్ఠస్వ స్వమంత్రిభిః ॥ 43.3 ॥
4. దిశం హ్యూదీచీం విక్రాంతాం హిమశైలావతంసకామ్ ।
సర్వతః పరిమార్గధ్వం రామపత్నీమనిందితామ్ ॥ 43.4 ॥
5. అస్మిన్ కార్యే వినిర్భ్రత్యే కృతే దాశరథేః ప్రియే ।
ఋణాన్ముక్తా భవిష్యామః కృతార్థార్థవిదాం వరాః ॥ 43.5 ॥
6. కృతం హి ప్రియమస్మాకం రాఘవేణ మహాత్మనా ।
తస్య చేత్ ప్రతికారోఽస్తి సఫలం జీవితం భవేత్ ॥ 43.6 ॥
7. అర్థినః కార్యనిర్భ్రత్తిమ్ అకర్తురపి యశ్చరేత్ ।
తస్య స్యాత్ సఫలం జన్మ కిం పునః పూర్వకారిణః ॥ 43.7 ॥
8. ఏతాం బుద్ధిమవస్థాయ దృశ్యతే జానకీ యథా ।
తథా భవద్భిః కర్తవ్యమ్ అస్మత్ప్రియహితైషిభిః ॥ 43.8 ॥
9. అయం హి సర్వభూతానాం మాన్యస్తు నరసత్తమః ।
అస్మాసు చాగతప్రీతిః రామః పరపురంజయః ॥ 43.9 ॥
10. ఇమాని వనదుర్గాణి నద్యశ్చైలాంతరాణి చ ।
భవంతః పరిమార్గంతు బుద్ధివిక్రమసంపదా ॥ 43.10 ॥
11. తత్ర మ్లేచ్ఛాన్ పుళిందాంశ్చ శూరసేనాంస్తథైవ చ ।
ప్రస్థలాన్ భరతాంశ్చైవ కురూంశ్చ సహ మద్రకైః ॥ 43.11 ॥

12. కాంభోజాన్ యవనాంశ్చైవ శకానారట్టకానపి ।
బాహ్లికాన్పుషికాంశ్చైవ పౌరవానథ టంకణాన్ ॥ 43.12 ॥
13. చీనాన్ పరమచీనాంశ్చ నీహారాంశ్చ పునః పునః ।
అనీక్ష్వ దరదాంశ్చైవ హిమవంతం తథైవ చ ॥ 43.13 ॥
14. లోధ్రపద్మకషండేషు దేవదారువనేషు చ ।
రావణస్సహ వైదేహ్య మార్గితవ్యస్తతస్తతః ॥ 43.14 ॥
15. తతస్సోమాశ్రమం గత్వా దేవగంధర్వసేవితమ్ ।
కాలం నామ మహాసానుం పర్వతం తు గమిష్యథ ॥ 43.15 ॥
16. మహత్సు తస్య శైలస్య నిర్దరేషు గుహాసు చ ।
విచినుధ్వం మహాభాగాం రామపత్నీం తతస్తతః ॥ 43.16 ॥
17. తమతిక్రమ్య శైలేంద్రం హేమగర్భం మహాగిరిమ్ ।
తతస్సుదర్శనం నామ గంతుమర్హథ పర్వతమ్ ॥ 43.17 ॥
18. తతో దేవసభో నామ పర్వతః పతగాలయః ।
నానాపక్షిగణాకీర్ణః వివిధద్రుమభూషితః ॥ 43.18 ॥
19. తస్య కాననషండేషు నిర్దరేషు గుహాసు చ ।
రావణస్సహ వైదేహ్య మార్గితవ్యస్తతస్తతః ॥ 43.19 ॥
20. తమతిక్రమ్య చాకాశం సర్వతశ్చతయోజనమ్ ।
అపర్వతనదీవృక్షం సర్వసత్త్వవివర్జితమ్ ॥ 43.20 ॥
21. తం తు శీఘ్రమతిక్రమ్య కాంతారం రోమహర్షణమ్ ।
కైలాసం పాండురం శైలం ప్రాప్య హృష్టా భవిష్యథ ॥ 43.21 ॥
22. తత్ర పాండురమేఘాభం జాంబూనదపరిష్కృతమ్ ।
కుబేరభవనం దివ్యం నిర్మితం విశ్వకర్మణా ॥ 43.22 ॥
23. విశాలా నలినీ యత్ర ప్రభూతకమలోత్పలా ।
హంసకారండవాకీర్ణా హ్యృష్టరోగణసేవితా ॥ 43.23 ॥
24. తత్ర వైశ్రవణో రాజా సర్వభూతనమస్మృతః ।
ధనదో రమతే శ్రీమాన్ గుహ్యకైస్సహ యక్షరాట్ ॥ 43.24 ॥

25. తస్య చంద్రనికాశేషు పర్వతేషు గుహాసు చ ।
రావణస్సహ వైదేహ్య మార్గితవ్యస్తతస్తతః ॥ 43.25 ॥
26. క్రౌంచం తు గిరిమాసాద్య బిలం తస్య సుదుర్గమమ్ ।
అప్రమత్తైః ప్రవేష్టవ్యం దుష్ప్రవేశం హి తత్స్మృతమ్ ॥ 43.26 ॥
27. వసంతి హి మహాత్మానః తత్ర సూర్యసమప్రభాః ।
దేవైరప్యర్చితాస్సమ్యక్ దేవరూపా మహర్షయః ॥ 43.27 ॥
28. క్రౌంచస్య తు గుహాశ్చన్యాః సానూని శిఖరాణి చ ।
నిర్దరాశ్చ నితంబాశ్చ విచేతవ్యాస్తతస్తతః ॥ 43.28 ॥
29. క్రౌంచస్య శిఖరం చాపి నిరీక్ష్వ చ తతస్తతః ।
అవృక్షం కామశైలం చ మానసం విహగాలయమ్ ॥ 43.29 ॥
30. న గతిస్తత్ర భూతానాం దేవదానవరక్షసామ్ ।
స చ సర్వైర్విచేతవ్యః ససానుప్రస్థభూధరః ॥ 43.30 ॥
31. క్రౌంచం గిరిమతిక్రమ్య మైనాకో నామ పర్వతః ।
మయస్య భవనం యత్ర దానవస్య స్వయం కృతమ్ ॥ 43.31 ॥
32. మైనాకస్తు విచేతవ్యః ససానుప్రస్థకందరః ।
స్త్రీణామశ్వముఖీనాం చ నికేతాస్తత్ర తత్ర తు ॥ 43.32 ॥
33. తం దేశం సమతిక్రమ్య ఆశ్రమం సిద్ధసేవితమ్ ।
సిద్ధా వైఖానసాస్తత్ర వాలఖిల్యాశ్చ తాపసాః ॥ 43.33 ॥
34. వంద్యాస్తే తు తపస్సిద్ధాః తపసా వీతకల్మషాః ।
ప్రప్థవ్యా చాపి సీతాయాః ప్రవృత్తిర్వినయాన్వితైః ॥ 43.34 ॥
35. హేమపుష్కరసంఛన్నం తస్మిన్ వైఖానసం సరః ।
తరుణాదిత్యసంకాశైః హంసైర్విచరితం శుభైః ॥ 43.35 ॥
36. ఔపవాహ్యః కుబేరస్య సార్వభౌమ ఇతి స్మృతః ।
గజః పర్యేతి తం దేశం సదా సహ కరేణుభిః ॥ 43.36 ॥
37. తత్సరస్సమతిక్రమ్య నష్టచంద్రదివాకరమ్ ।
అనక్షత్రగణం వ్యోమ నిష్పయోదమనాదితమ్ ॥ 43.37 ॥

38. గభస్తిభిరివార్కస్య స తు దేశః ప్రకాశతే ।
విశ్రామ్యద్భిస్తపస్సిద్ధైః దేవకల్పైస్సుయంప్రభైః ॥ 43.38 ॥
39. తం తు దేశమతిక్రమ్య శైలోదా నామ నిమ్నగా ॥ 43.39 ॥
40. ఉభయోస్తీరయోస్తస్యాః కీచకా నామ వేణవః ।
తే నయంతి పరం తీరం సిద్ధాన్ ప్రత్యానయంతి చ ॥ 43.40 ॥
41. ఉత్తరాః కురవస్తత్ర కృతపుణ్యప్రతిశ్రయాః ॥ 43.41 ॥
42. తతః కాంచనపద్మాభిః పద్మినీభిః కృతోదకాః ।
నీలవైడూర్యపత్రాభిః నద్యస్తత్ర సహస్రశః ॥ 43.42 ॥
43. రక్తోత్పలవనైశ్చాత్ర మండితాశ్చ హిరణ్మయైః ।
తరుణాదిత్యసదృశైః భాంతి తత్ర జలాశయాః ॥ 43.43 ॥
44. మహార్హమణి పత్రైశ్చ కాంచనప్రభకేసరైః ।
నీలోత్పలవనైశ్చిత్రైః స దేశస్సర్వతో వృతః ॥ 43.44 ॥
45. నిస్తులాభిశ్చ ముక్తాభిః మణిభిశ్చ మహాధనైః ।
ఉద్భూతపులినాస్తత్ర జాతరూపైశ్చ నిమ్నగాః ॥ 43.45 ॥
46. సర్వరత్నమయైశ్చిత్రైః అవగాఢా నగోత్తమైః ।
జాతరూపమయైశ్చాపి హుతాశనసమప్రభైః ॥ 43.46 ॥
47. నిత్యపుష్పఫలాస్తత్ర నగాః పత్రరథాకులాః ।
దివ్యగంధరసస్పర్శాః సర్వకామాన్ ప్రవంతి చ ॥ 43.47 ॥
48. నానాకారాణి వాసాంసి ఫలంత్యన్యే నగోత్తమాః ॥ 43.48 ॥
49. ముక్తావైడూర్యచిత్రాణి భూషణాని తథైవ చ ।
స్త్రీణాం చాప్యనురూపాణి పురుషాణాం తథైవ చ ।
సర్వర్తుసుఖసేవ్యాని ఫలంత్యన్యే నగోత్తమాః ॥ 43.49 ॥
50. మహార్హాణి చ చిత్రాణి హైమాన్యన్యే నగోత్తమాః ।
శయనాని ప్రసూయంతే చిత్రాస్తరణవంతి చ ॥ 43.50 ॥
51. మనః కాంతాని మాల్యాని ఫలంత్యత్రాపరే ద్రుమాః ।
పానాని చ మహార్హాణి భక్ష్యాణి వివిధాని చ ॥ 43.51 ॥

52. స్త్రియశ్చ గుణసమన్నాః రూపయౌవనలక్ష్మితాః ।
గంధర్వాః కిన్నరాస్సిద్ధాః నాగా విద్యాధరాస్తథా ।
రమంతే సహితాస్తత్ర నారీభిర్భాస్కరప్రభాః ॥ 43.52 ॥
53. సర్వే సుకృతకర్మాణః సర్వే రతిపరాయణాః ।
సర్వే కామార్థసహితాః వసంతి సహయోషితః ॥ 43.53 ॥
54. గీతవాదిత్రనిర్ఘోషః సోత్పష్టహసితస్వనః ।
శ్రూయతే సతతం తత్ర సర్వభూతమనోహరః ॥ 43.54 ॥
55. తత్ర నాముదితః కశ్చిత్ నాస్తి కశ్చిదసత్ప్రియః ।
అహన్యహని వర్ధంతే గుణాస్తత్ర మనోరమాః ॥ 43.55 ॥
56. సమతిక్రమ్య తం దేశమ్ ఉత్తరః పయసాం నిధిః ॥ 43.56 ॥
57. తత్ర సోమగిరిర్నామ మధ్యే హేమమయో మహాన్ ।
ఇంద్రలోకగతా యే చ బ్రహ్మలోకగతాశ్చ యే ।
దేవాస్తం సమవేక్షంతే గిరిరాజం దివం గతాః ॥ 43.57 ॥
58. స తు దేశో విసూర్యోఽపి తస్య భాసా ప్రకాశతే ।
సూర్యలక్ష్మ్యాఽభివిజ్ఞేయః తపతేవ వివస్వతా ॥ 43.58 ॥
59. భగవానపి విశ్వాత్మా శంభురేకాదశాత్మకః ।
బ్రహ్మో వసతి దేవేశః బ్రహ్మర్షిపరివారితః ॥ 43.59 ॥
60. న కథంచన గంతవ్యం కురూణాముత్తరేణ వః ।
అన్యేషామపి భూతానాం నాతిక్రామతి వై గతిః ॥ 43.60 ॥
61. స హి సోమగిరిర్నామ దేవానామపి దుర్గమః ।
తమాలోక్య తతః క్షిప్రమ్ ఉపవర్తితుమర్హథ ॥ 43.61 ॥
62. ఏతావద్వానరైశ్చక్యం గంతుం వానరపుంగవాః ।
అభాస్కరమమర్యాదం న జానీమస్తతః పరమ్ ॥ 43.62 ॥
63. సర్వమేతద్విచేతవ్యం యన్మయా పరికీర్తితమ్ ।
యదన్యదపి నోక్తం చ తత్రాపి క్రియతాం మతిః ॥ 43.63 ॥

64. తతః కృతం దాశరథేర్మహత్ప్రియం
మహత్తరం చాపి తతో మమ ప్రియమ్ ।
కృతం భవిష్యత్యనిలానలోపమా
విదేహజాదర్శనజేన కర్మణా ॥ 43.64 ॥
65. తతః కృతార్థాస్సహితాస్సబాంధవాః
మయాఽర్చితాస్సర్వగుణైర్మనోరమైః ।
చరిష్యథోర్విం ప్రతిశాంతశత్రవః
సహప్రియా భూతధరాః ప్లవంగమాః ॥ 43.65 ॥ (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే
త్రిచత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే
చతుశ్చత్వారింశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

66. విశేషేణ తు సుగ్రీవః హనుమత్యర్థముక్తవాన్ ।
స హి తస్మిన్ హరిశ్రేష్ఠే నిశ్చితార్థోఽర్థసాధనే ॥ 44.1 ॥ (2 సార్లు)
67. అబ్రవీచ్ఛ హనూమంతం విక్రాంతమనిలాత్మజమ్ ।
సుగ్రీవః పరమప్రీతః ప్రభుస్సర్వవనౌకసామ్ ॥ 44.2 ॥
68. న భూమౌ నాంతరిక్షే వా నాంబరే నామరాలయే ।
నాప్పు వా గతిసంగం తే పశ్యామి హరిపుంగవ ॥ 44.3 ॥
69. సాసురాస్సహగంధర్వాః సనాగనరదేవతాః ।
విదితాస్సర్వలోకాస్తే ససాగరధరాధరాః ॥ 44.4 ॥
70. గతిర్వేగశ్చ తేజశ్చ లాఘవం చ మహాకపే ।
పితుస్తే సదృశం వీర మారుతస్య మహాజసః ॥ 44.5 ॥

71. తేజసా వాఽపి తే భూతం సమం భువి న విద్యతే ।
తద్యథా లభ్యతే సీతా తత్త్వమేవోపపాదయ ॥ 44.6 ॥
72. త్వయ్యేవ హనుమన్ స్వస్తి బలం బుద్ధిః పరాక్రమః ।
దేశకాలానువృత్తిశ్చ నయశ్చ నయపండిత ॥ 44.7 ॥
73. తతః కార్యసమాసంగమ్ అవగమ్య హనూమతి ।
విదిత్వా హనుమంతం చ చింతయామాస రాఘవః ॥ 44.8 ॥
74. సర్వథా నిశ్చితార్థోఽయం హనూమతి హరీశ్వరః ।
నిశ్చితార్థకరశ్చాపి హనుమాన్ కార్యసాధనే ॥ 44.9 ॥
75. తదేవం ప్రస్థితస్యాస్య పరిజ్ఞాతస్య కర్మభిః ।
భర్తా పరిగృహీతస్య ధ్రువః కార్యఫలోదయః ॥ 44.10 ॥
76. తం సమీక్ష్య మహాతేజాః వ్యవసాయోత్తరం హరిమ్ ।
కృతార్థ ఇవ సంవృత్తః ప్రహృష్టేంద్రియమానసః ॥ 44.11 ॥
77. దదౌ తస్య తతః ప్రీతః స్వనామాంకోపశోభితమ్ ।
అంగులీయమభిజ్ఞానం రాజపుత్ర్యాః పరంతపః ॥ 44.12 ॥
78. అనేన త్వాం హరిశ్రేష్ఠ చిహ్నేన జనకాత్మజా ।
మత్సకాశాదనుప్రాప్తమ్ అనుద్విగ్నాఽనుపశ్యతి ॥ 44.13 ॥
79. వ్యవసాయశ్చ తే వీర సత్త్వయుక్తశ్చ విక్రమః ।
సుగ్రీవస్య చ సందేశః సిద్ధిం కథయతీవ మే ॥ 44.14 ॥
80. స తం గృహ్య హరిశ్రేష్ఠః స్థాప్య మూర్ధ్ని కృతాంజలిః ।
వందిత్వా చరణౌ చైవ ప్రస్థితః ప్లవగోత్తమః ॥ 44.15 ॥
81. స తత్రప్రకర్షన్ హరిణాం బలం మహత్
బభూవ వీరః పవనాత్మజః కపిః ।
గతాంబుదే వ్యోమ్ని విశుద్ధమండలః
శశీవ నక్షత్రగణోపశోభితః ॥ 44.16 ॥

82. అతిబల బలమాశ్రితస్తవాహం, హరివరవిక్రమ విక్రమైరనల్యైః ।
 పవనసుత యథాఽభిగమ్యతే సా, జనకసుతా హనుమంస్తథా కురుష్యుః॥
 ॥ 44.17 ॥ (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
 మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే
చతుశ్చత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే
పంచచత్వారింశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
 మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

83. సర్వాంశ్చాహూయ సుగ్రీవః ప్లవగాన్ ప్లవగర్షభః ।
 సమస్తానబ్రవీద్భూయః రామకార్యార్థసిద్ధయే ।
 ఏవమేతద్విచేతవ్యం యన్మయా పరికీర్తితమ్ ॥ 45.1 ॥ (2 సార్లు)

84. తదుగ్రశాసనం భర్తుః విజ్ఞాయ హరిపుంగవాః ।
 శలభా ఇవ సంఛాద్య మేదినీం సంప్రతస్థిరే ॥ 45.2 ॥

85. రామః ప్రస్రవణే తస్మిన్ న్యవసత్సహలక్షణః ।
 ప్రతీక్షమాణస్తం మాసం యస్సీతాధిగమే కృతః ॥ 45.3 ॥

86. ఉత్తరాం తు దిశం రమ్యాం గిరిరాజసమావృతామ్ ।
 ప్రతస్థే సహసా వీరో హరిశ్చతవలిస్తదా ॥ 45.4 ॥

87. పూర్వాం దిశం ప్రతి యయౌ వినతో హరియూథపః ।
 తారాంగదాదిసహితః ప్లవగో మారుతాత్మజః ।
 అగస్త్యచరితామాశాం దక్షిణాం హరియూథపః ॥ 45.5 ॥

88. పశ్చిమాం తు భృశం ఘోరాం సుషేణం ప్లవగేశ్వరః ।
 ప్రతస్థే హరిశార్దూలః దిశం వరుణపాలితామ్ ॥ 45.6 ॥

89. తతస్సర్వా దిశో రాజా చోదయిత్వా యథాతథమ్ ।
 కపిసేనా పతీన్ముఖ్యాన్ ముమోద సుఖితస్సుఖమ్ ॥ 45.7 ॥

90. ఏవం సంబోధితాస్సర్వే రాజ్ఞా వానరయూథపాః ।
స్వాం స్వాం దిశమభిప్రేత్య త్వరితాస్సంప్రతస్థిరే ॥ 45.8 ॥
91. ఆనయిష్యామహే సీతాం హనిష్యామశ్చ రావణమ్ ।
నదంతశ్చోన్నదంతశ్చ గర్జంతశ్చ ప్లవంగమాః ।
క్ష్యేలంతో ధావమానాశ్చ వినదంతో మహాబలాః ॥ 45.9 ॥
92. అహమేకో హనిష్యామి ప్రాప్తం రావణమాహవే ।
తతశ్చోన్మథ్య సహసా హరిష్యే జనకాత్మజామ్ ॥ 45.10 ॥
93. వేపమానాం శ్రమేణాద్య భవద్భిస్థీయతామిహ ।
ఏక ఏవాహరిష్యామి పాతాలాదపి జానకీమ్ ॥ 45.11 ॥
94. విమథిష్యామ్యహం వృక్షాన్ పాతయిష్యామ్యహం గిరీన్ ।
ధరణీం దారయిష్యామి క్షోభయిష్యామి సాగరాన్ ॥ 45.12 ॥
95. అహం యోజనసంఖ్యాయాః ప్లవితా నాత్ర సంశయః ।
శతం యోజనసంఖ్యాయాః శతం సమధికం హ్యహమ్ ॥ 45.13 ॥
96. భూతలే సాగరే వాఽపి శైలేషు చ వనేషు చ ।
పాతాలస్యాపి వా మధ్యే న మమాచ్ఛిద్యతే గతిః ॥ 45.14 ॥
97. ఇత్యేకైకం తదా తత్ర వానరా బలదర్పితాః ।
ఊచుశ్చ వచనం తత్ర హరిరాజస్య సన్నిధౌ ॥ 45.15 ॥ (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

పంచచత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

షట్చత్వారింశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

98. గతేషు వానరేంద్రేషు రామస్సుగ్రీవమబ్రవీత్ ।
కథం భవాన్ విజానీతే సర్వం వై మండలం భువః ॥46.1॥ (2 సార్లు)
99. సుగ్రీవస్తు తతో రామమ్ ఉవాచ ప్రణతాత్మవాన్ ।
శ్రూయతాం సర్వమాఖ్యాస్యే విస్తరేణ నరర్షభ ॥ 46.2 ॥
100. యదా తు దుందుభిం నామ దానవం మహిషాకృతిమ్ ।
పరికాలయతే వాలీ మలయం ప్రతి పర్వతమ్ ॥ 46.3 ॥
101. తదా వివేశ మహిషః మలయస్య గుహాం ప్రతి ।
వివేశ వాలీ తత్రాపి మలయం తజ్జిఘాంసయా ॥ 46.4 ॥
102. తతోఽహం తత్ర నిక్షిప్తః గుహాద్వారి వినీతవత్ ।
న చ నిష్క్రమతే వాలీ తదా సంవత్సరే గతే ॥ 46.5 ॥
103. తతః క్షతజవేగేన ఆపుపూరే తదా బిలమ్ ।
తదహం విస్మితో దృష్ట్వా భ్రాతృశోకవిషార్దితః ॥ 46.6 ॥
104. అథాహం కృతబుద్ధిస్తు సువ్యక్తం నిహతో గురుః ।
శిలా పర్వతసంకాశా బిలద్వారి మయాఽఽవృతా ॥ 46.7 ॥
105. అశక్నువన్నిష్క్రమితుం మహిషో వినశేదితి ।
తతోఽహమాగాం కిష్కిన్ధాం నిరాశస్తస్య జీవితే ।
రాజ్యం చ సుమహత్ప్రాప్తం తారయా రుమయా సహ ॥ 46.8 ॥
106. మిత్రైశ్చ సహితస్తత్ర వసామి విగతజ్వరః ।
ఆజగామ తతో వాలీ హత్వా తం దానవర్షభమ్ ॥ 46.9 ॥
107. తతోఽహమదదాం రాజ్యం గౌరవాద్భయయంత్రితః ॥ 46.10 ॥
108. స మాం జిఘాంసుర్దుష్టాత్మా వాలీ ప్రవృథితేంద్రియః ।
పరికాలయతే క్రోధాత్ ధావంతం సచివైస్సహ ॥ 46.11 ॥
109. తతోఽహం వాలినా తేన సానుబంధః ప్రధావితః ।
నదీశ్చ వివిధాః పశ్యన్ వనాని నగరాణి చ ॥ 46.12 ॥
110. ఆదర్శతలసంకాశా తతో వై పృథివీ మయా ।
అలాతచక్రప్రతిమా దృష్ట్వా గోష్పదవత్తదా ॥ 46.13 ॥

111. పూర్వాం దిశం తతో గత్వా పశ్యామి వివిధాన్ ద్రుమాన్ ।
పర్వతాంశ్చ నదీ రమ్యాః సరాంసి వివిధాని చ ॥ 46.14 ॥
112. ఉదయం తత్ర పశ్యామి పర్వతం ధాతుమండితమ్ ।
క్షీరోదం సాగరం చైవ నిత్యమపురసాలయమ్ ॥ 46.15 ॥
113. పరికాలయమానస్తు వాలినాఽభిద్రుతస్తదా ।
పునరావృత్య సహసా ప్రస్థితోఽహం తదా విభో ॥ 46.16 ॥
114. పునరావర్తమానస్తు వాలినాఽభిద్రుతో ద్రుతమ్ ।
దిశస్తస్యాస్తతో భూయః ప్రస్థితో దక్షిణాం దిశమ్ ॥ 46.17 ॥
115. వింధ్యపాదపసంకీర్ణాం చందనద్రుమభూషితామ్ ।
ద్రుమశైలాంస్తతః పశ్యన్ భూయో దక్షిణతోఽపరాన్ ॥ 46.18 ॥
116. పశ్చిమాం తు దిశం ప్రాప్తః వాలినా సమభిద్రుతః ।
సంపశ్యన్ వివిధాన్ దేశాన్ అస్తం చ గిరిసత్తమమ్ ।
ప్రాప్య చాస్తం గిరిశ్రేష్ఠమ్ ఉత్తరాం సంప్రధావితః ॥ 46.19 ॥
117. హిమవంతం చ మేరుం చ సముద్రం చ తథోత్తరమ్ ॥ 46.20 ॥
118. యదా న విందం శరణం వాలినా సమభిద్రుతః ।
తదా మాం బుద్ధిసంపన్నః హనూమాన్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 46.21 ॥
119. ఇదానీం మే స్మృతం రాజన్ యథా వాలీ హరీశ్వరః ।
మతజ్ఞేన తదా శప్తః హ్యస్మిన్నాశ్రమమణ్డలే ॥ 46.22 ॥
120. ప్రవిశేద్యది వై వాలీ మూర్ధాఽస్య శతధా భవేత్ ।
తత్ర వాసస్సుభోఽస్మాకం నిరుద్విగ్నో భవిష్యతి ॥ 46.23 ॥
121. తతః పర్వతమాసాద్య ఋశ్యమూకం నృపాత్మజ ।
న వివేశ తదా వాలీ మతంగస్య భయాత్తదా ॥ 46.24 ॥
122. ఏవం మయా తదా రాజన్ ప్రత్యక్షముపలక్షితమ్ ।
పృథివీమండలం కృత్స్నం గుహామస్యాగతస్తతః ॥46.25॥(2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే
షట్చత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే సప్తచత్వారింశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

123. దర్శనార్థం తు వైదేహ్యః సర్వతః కపి యూథపాః ।
వ్యాదిష్టాః కపిరాజేన యథోక్తం జగ్మురంజసా ॥ 47.1 ॥ (2 సార్లు)
124. సరాంసి సరితః కక్షా నాకాశం నగరాణి చ ।
నదీదుర్గాంస్తథా శైలాన్ విచిన్వంతి సమంతతః ॥ 47.2 ॥
125. సుగ్రీవేణ సమాఖ్యాతాః సర్వే వానరయూథపాః ।
ప్రదేశాన్ ప్రవిచిన్వంతి సశైలవనకాననాన్ ॥ 47.3 ॥
126. విచిత్య దివసం సర్వే సీతాధిగమనే ధృతాః ।
సమాయాంతి స్మ మేదిన్యాం నిశాకాలేషు వానరాః ॥ 47.4 ॥
127. సర్వర్తుకామాన్ దేశేషు వానరాస్సఫలాన్రుమాన్ ।
ఆసాద్య రజనీం శయ్యాం చక్రుస్సర్వేష్వహస్సు తే ॥ 47.5 ॥
128. తదహః ప్రథమం కృత్వా మాసే ప్రస్రవణం గతాః ।
కపిరాజేన సంగమ్య నిరాశాః కపియూథపాః ॥ 47.6 ॥
129. విచిత్య తు దిశం పూర్వాం యథోక్తాం సచివైస్సహ ।
అదృష్ట్వా వినతః సీతామ్ ఆజగామ మహాబలః ॥ 47.7 ॥
130. ఉత్తరాం చ దిశం సర్వాం విచిత్య స మహాకపిః ।
ఆగతస్సహ సైన్యేన వీరశ్శతవలిస్తదా ॥ 47.8 ॥
131. సుషేణః పశ్చిమామాశాం విచిత్య సహ వానరైః ।
సమేత్య మాసే సంపూర్ణే సుగ్రీవముపచక్రమే ॥ 47.9 ॥

132. తం ప్రవ్రవణపృష్ఠస్థం సమాసాద్యాభివాద్య చ ।
ఆసీనం సహ రామేణ సుగ్రీవమిదమబ్రువన్ ॥ 47.10 ॥
133. విచితాః పర్వతాస్సర్వే వనాని గహనాని చ ।
నిమ్నగాస్సాగరాంతాశ్చ సర్వే జనపదాశ్చ యే ॥ 47.11 ॥
134. గుహాశ్చ విచితాస్సర్వాః త్వయా యాః పరికీర్తితాః ।
విచితాశ్చ మహాగుల్మాః లతావితతసంతతాః ॥ 47.12 ॥
135. గహనేషు చ దేశేషు దుర్గేషు విషమేషు చ ।
సత్వాన్యతిప్రమాణాని విచితాని హతాని చ ॥ 47.13 ॥
136. ఉదారసత్త్వాభిజనో మహాత్మా
స మైథిలీం ద్రక్ష్యతి వానరేన్ద్రః ।
దిశం తు యామేవ గతా తు సీతా
తామాస్థితో వాయుసుతో హనూమాన్ ॥ 47.14 ॥ (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

సప్తచత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే అష్టచత్వారింశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

137. సహ తారాంగదాభ్యాం తు గత్వా స హనుమాన్ కపిః ।
సుగ్రీవేణ యథోద్దిష్టం తం దేశముపచక్రమే ॥ 48.1 ॥ (2 సార్లు)
138. స తు దూరముపాగమ్య సర్వైస్తైః కపిసత్తమైః ।
విచినోతి స్మ వింధ్యస్య గుహాశ్చ గహనాని చ ॥ 48.2 ॥
139. పర్వతాగ్రాన్నదీదుర్గాన్ సరాంసి విపులాన్ ద్రుమాన్ ।
వృక్షషండాంశ్చ వివిధాన్ పర్వతాన్ ఘనపాదపాన్ ॥ 48.3 ॥

140. అన్వేషమాణాస్తే సర్వే వానరాస్సర్వతో దిశమ్ ।
న సీతాం దదృశుర్వీరాః మైథిలీం జనకాత్మజామ్ ॥ 48.4 ॥
141. తే భక్షయంతో మూలాని ఫలాని వివిధాని చ ।
అన్వేషమాణా దుర్ధర్షాః న్యవసంస్తత్ర తత్ర హ ।
స తు దేశో దురన్వేషః గుహాగహనవాన్ మహాన్ ॥ 48.5 ॥
142. నిర్జలం నిర్జనం శూన్యం గహనం రోమహర్షణమ్ ।
త్యక్త్వా తు తం తదా దేశం సర్వే వై హరియూథపాః ॥ 48.6 ॥
143. తాదృశాన్యప్యరణ్యాని విచిత్ర్య భృశపీడితాః ।
దేశమన్యం దురాధర్షం వివిశుశ్చాకుతోభయాః ॥ 48.7 ॥
144. యత్ర వంధ్యఫలా వృక్షాః విపుష్పాః పర్ణవర్జితాః ।
నిస్తోయాస్సరితో యత్ర మూలం యత్ర సుదుర్లభమ్ ॥ 48.8 ॥
145. న సంతి మహిషా యత్ర న మృగా న చ హస్తినః ।
శార్దూలాః పక్షిణో వాఽపి యే చాన్యే వనగోచరాః ॥ 48.9 ॥
146. న యత్ర వృక్షా నౌషధ్యః న లతా నాఽపి వీరుధః ।
స్నిగ్ధపత్రాస్థలే యత్ర పద్మిన్యః ఫుల్లపంకజాః ।
ప్రేక్షణీయాస్సుగంధాశ్చ భ్రమరైశ్చాపి వర్జితాః ॥ 48.10 ॥
147. కండుర్నామ మహాభాగః సత్యవాదీ తపోధనః ।
మహర్షిః పరమామర్షీ నియమైర్దుష్ప్రధర్షణః ॥ 48.11 ॥
148. తస్య తస్మిన్వనే పుత్రః బాలష్టోడశవార్షికః ।
ప్రనష్టో జీవితాంతాయ క్రుద్ధస్తత్ర మహామునిః ॥ 48.12 ॥
149. తేన ధర్మాత్మనా శప్తం కృత్స్నం తత్ర మహాద్వనమ్ ।
అశరణ్యం దురాధర్షం మృగపక్షివివర్జితమ్ ॥ 48.13 ॥
150. తస్య తే కాననాంతాంశ్చ గిరీణాం కందరాణి చ ।
ప్రభవాని నదీనాం చ విచిన్వంతి సమాహితాః ॥ 48.14 ॥
151. తత్ర చాపి మహాత్మానః నాపశ్యన్ జనకాత్మజామ్ ।
హర్తారం రావణం వాఽపి సుగ్రీవప్రియకారిణః ॥ 48.15 ॥

152. తే ప్రవిశ్యాశు తం భీమం లతాగుల్మసమావృతమ్ ।
దదృశుః క్రూరకర్మాణమ్ అసురం సురనిర్భయమ్ ॥ 48.16 ॥
153. తం దృష్ట్వా వానరా ఘోరం స్థితం శైలమివాపరమ్ ।
గాఢం పరిహితాస్సర్వే దృష్ట్వా తాన్ పర్వతోపమాన్ ॥ 48.17 ॥
154. సోఽపి తాన్ వానరాన్ సర్వాన్ నష్టాస్థేత్యబ్రవీద్భవీ ।
అభ్యధావత సంక్రుద్ధః ముష్టిముద్యమ్య సంహితమ్ ॥ 48.18 ॥
155. తమాపతంతం సహసా వాలిపుత్రోఽంగదస్తదా ।
రావణోఽయమితి జ్ఞాత్వా తలేనాభిజఘాన హ ॥ 48.19 ॥
156. స వాలిపుత్రాభిహతః వక్త్రాచ్ఛోణిత ముద్వమన్ ।
అసురోఽభ్యపతద్భూమౌ పర్వస్త ఇవ పర్వతః ॥ 48.20 ॥
157. తేఽపి తస్మిన్నిరుచ్ఛ్వాసే వానరా జితకాశినః ।
వ్యచిన్వన్ ప్రాయశస్తత్ర సర్వం తద్గిరిగహ్వరమ్ ॥ 48.21 ॥
158. విచితం తు తతః కృత్వా సర్వే తే కాననం పునః ।
అన్యదేవాపరం ఘోరం వివిశుర్గిరిగహ్వరమ్ ॥ 48.22 ॥
159. తే విచిత్య పునః భిన్నాః వినిష్ఠత్య సమాగతాః ।
ఏకాంతే వృక్షమూలే తు నిషేదుర్దీనమానసాః ॥48.23॥ (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

అష్టచత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే ఏకోనవఞ్చాశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

160. అథాంగదస్తదా సర్వాన్ వానరానిదమబ్రవీత్ ।

పరిశ్రాంతో మహాప్రాజ్ఞః సమాశ్వస్య శనైర్వచః ॥49.1॥ (2 సార్లు)

161. వనాని గిరయో నద్యః దుర్గాణి గహనాని చ ।
దర్యో గిరిగుహాశ్చైవ విచితాని సమంతతః ॥ 49.2 ॥
162. తత్ర తత్ర సహస్యాభిః జానకీ న చ దృశ్యతే ।
తద్వా రక్షోహృతా యేన సీతా సురసుతోపమా ॥ 49.3 ॥
163. కాలశ్చ వో మహాన్ యాతః సుగ్రీవశ్చోగ్రశాసనః ।
తస్మాద్ భవంతస్సహితాః విచిన్వన్తు సమన్తతః ॥ 49.4 ॥
164. విహాయ తంద్రీం శోకం చ నిద్రాం చైవ సముత్థితామ్ ।
విచినుద్ధ్వం యథా సీతాం పశ్యామో జనకాత్మజామ్ ॥ 49.5 ॥
165. అనిర్వేదం చ దాక్ష్యం చ మనసశ్చాపరాజయః ।
కార్యసిద్ధికరాణ్యాహుః తస్మాదేతద్బ్రవీమ్యహమ్ ॥ 49.6 ॥
166. అద్యాపి తద్వనం దుర్గం విచిన్వంతు వనోకసః ।
భేదం త్యక్త్వా పునః సర్వైః వనమేతద్విచీయతామ్ ॥ 49.7 ॥
167. అవశ్యం క్రియమాణస్య దృశ్యతే కర్మణః ఫలమ్ ।
అలం నిర్వేదమాగమ్య న హి నో మీలనం క్షమమ్ ॥ 49.8 ॥
168. సుగ్రీవః కోపనో రాజా తీక్ష్ణదండశ్చ వానరః ।
భేతవ్యం తస్య సతతం రామస్య చ మహాత్మనః ॥ 49.9 ॥
169. హితార్థమేతదుక్తం వః క్రియతాం యది రోచతే ।
ఉచ్యతాం వా క్షమం యన్నః సర్వేషామేవ వానరాః ॥ 49.10 ॥
170. అంగదస్య వచశ్శ్రుత్వా వచనం గంధమాదనః ।
ఉవాచావ్యక్తయా వాచా పిపాసాశ్రమఖిన్నయా ॥ 49.11 ॥
171. సదృశం ఖలు వో వాక్యమ్ అంగదో యదువాచ హ ।
హితం చైవానుకూలం చ క్రియతామస్య భాషితమ్ ॥ 49.12 ॥
172. పునర్మార్గామహై శైలాన్ కందరాంశ్చ దరీస్తథా ।
కాననాని చ శూన్యాని గిరిప్రస్రవణాని చ ॥ 49.13 ॥
173. యథోద్దిష్టాని సర్వాణి సుగ్రీవేణ మహాత్మనా ।
విచిన్వంతు వనం సర్వే గిరిదుర్గాణి సర్వశః ॥ 49.14 ॥

174. తతస్సముత్థాయ పునః వానరాస్తే మహాబలాః ।
వింధ్యకాననసంకీర్ణాం విచేరుర్దక్షిణాం దిశమ్ ॥ 49.15 ॥
175. తే శారదాభ్రప్రతిమం శ్రీమద్రజతపర్వతమ్ ।
శృంగవంతం దరీమంతమ్ అధిరుహ్య చ వానరాః ॥ 49.16 ॥
176. తత్ర కోద్రవనం రమ్యం సప్తపర్ణవనాని చ ।
వ్యచిన్వంస్తే హరివరాః సీతాదర్శనకాంక్షిణః ॥ 49.17 ॥
177. తస్యాగ్రమధిరూఢాస్తే శ్రాంతా విపులవిక్రమాః ।
న పశ్యంతిస్మై వైదేహీం రామస్య మహిషీం ప్రియామ్ ॥ 49.18 ॥
178. తే తు దృష్టిగతం కృత్వా తం శైలం బహుకందరమ్ ।
అవారోహంత హరయః వీక్షమాణాస్సమంతతః ॥ 49.19 ॥
179. అవరుహ్య తతో భూమిం శ్రాంతా విగతచేతసః ।
స్థిత్వా ముహూర్తం తత్రాథ వృక్షమూలముపాశ్రితాః ॥ 49.20 ॥
180. తే ముహూర్తం సమాశ్వస్తాః కించిద్భగ్నపరిశ్రమాః ।
పునరేవోద్యతాః కృత్వాన్మం మార్గితుం దక్షిణాం దిశమ్ ॥ 49.21 ॥
181. హనుమత్ప్రముఖాస్తే తు ప్రస్థితాః ప్లవగర్షభాః ।
వింధ్యమేవాదితస్తావత్ విచేరుస్తే తతస్తతః ॥ 49.22 ॥ (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

ఏకోనపంచాశస్సర్గః

అథ పంచాశస్సర్గః

సహ తారాంగదాభ్యాం తు సంగమ్య హనుమాన్ కపిః ।

విచినోతి స్మై వింధ్యస్య గుహాశ్చ గహనాని చ ॥ 50.1 ॥

శ్రీ రామస్తుతి:

ఆపదానుపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతి:

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా ।
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ క్షీప్రాపార్శనో

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

